

Remicon OÜ
alex@remicon.ee

Teie 10.09.2024
Meie 20.09.2024 nr 12.2-1/3959-2

Järelevalvemenetluse alustamata jätmine

Austatud Alex Roost

Edastasite 09.09.2024 Rahandusministeeriumile pöördumise (edaspidi järelevalveteade) seoses Saaremaa Vallavalitsuse (edaspidi ka hankija) poolt läbiviidud alla lihthanke piirmäära riigihankega „Saaremaa valla maapiirkonna haridusasutuste keskne kinnisvara haldusmudel” (edaspidi ka riigihange).

Järelevalveteates olete (kokkuvõtlikult) märkinud, et tegemist on töö tellimisega, mis eeldab valdkonna spetsiifivate ja kogemuste tundmist. Riigihankes püstitatud kvaliteetse ja jätkusuutliku eesmärgi täitmine nõuab kinnisvara korrashoiu ja haldamise valdkonna kogemusi ning ekspertteadmisi. Samuti on oluline avaliku sektori kogemuste ja eripärade tundmine. Riigihankes ei ole hankija seadnud riigihanke korraldamisel mingeid kvalifikatsiooni ega varasemate tööde kogemuse nõudeid, mis tähendab, et antud tööd võib teostada ükskõik millise pädevusega isik. Eestis on olemas kinnisvarakorrashoiu kutsestandard ning valdkonna standard EVS 807-2024. Saaremaa Vallavalitsuse poolt korraldatud hanke tingimused viitavad sellele, et hanke koostamisel ei ole pööratud tähelepanu nendele olulistele nõuetele. See jätab mulje, et meie riigis kehtestatud kutsestandardid ei oma riigi jaoks piisavat tähtsust. Avaliku sektori asutused peaksid hindama nende standardite olulisust ja lisama kvalifitseerimise tingimustesse vastavad nõuded, et tagada kvaliteetne ja pädev töö teostamine riigi rahade eest. Palute uurida antud juhtumit ning juhtida hankijate tähelepanu sellele, et konkreetse valdkonna spetsiifiliste tööde tellimisel tuleb arvestada valdkondlike kvalifikatsiooni tõestavate kutsestandardite ja nõuetega.

Riigihangete seaduse (RHS) § 205 lg 1 p 1 kohaselt võib Rahandusministeerium alustada järelevalvemenetluse põhjendatud kahtluse korral RHS §-s 207 sätestatud järelevalveteate põhjal või mõnel muul ajendil, kui on küllaldaselt andmeid, mis viitavad RHS-i rikkumisele ja puuduvad RHS § 206 lg-s 1 nimetatud asjaolud.

RHS § 206 lg 1 p 4 kohaselt järelevalvemenetlust ei alustata või alustatud järelevalvemenetlus lõpetatakse, kui riigihanke menetlus on lõppenud.

RHS § 206 lg 1 p 3 kohaselt järelevalvemenetlust ei alustata või alustatud järelevalvemenetlus lõpetatakse, kui RHS-i rikkumisele viitavad andmed ei ole põhjendatud kahtluse tekkimiseks küllaldased või rikkumist ei esine.

Saaremaa Vallavalitsuse dokumendiregistrist nähtuvalt sõlmis hankija riigihanke tulemusena [hankelepingu](#) 06.09.2024 maksumusega 15 983 eurot (käibemaksuta). Dokumendiregistrist nähtuvalt edastas hankija riigihankes hinnapäringu viiele ettevõttele, pakkumuse esitasid kolm ettevõtet. Järelevalveteate esitaja riigihankes pakkumust ei esitanud. Hankelepingu sõlmimisega 06.09.2024 lõppes riigihanke menetlus.

Olukorras kus riigihanke menetlus on lõppenud, ei ole järelevalvemenetluse alustamine võimalik RHS § 206 lg 1 p 4 alusel.

Vaatamata asjaolule, et järelevalvemenetluse alustamine pole käesoleval juhul võimalik, märgime, et Rahandusministeeriumile ei nähtu järelevalveteates ja selle lisades esitatud asjaolude alusel, et hankija oleks rikkunud riigihanke korraldamisel RHS-i nõudeid.

Järelevalveteates esitatud etteheited puudutavad alla lihthanke piirmäära riigihanke (ehk väikehanke) läbiviimist. Märgime, et väikehanke läbiviimisel kohustub hankija järgima eelkõige oma hankekorras sätestatud alla lihthanke piirmäära riigihangete korraldamise korda (RHS § 9 lg 4 p 3) ja RHS §-s 3 sätestatud riigihanke üldpõhimõtteid (sh tagama konkurentsi efektiivse ärakasutamise riigihankel, RHS § 3 p 3).

Selgitame, et RHS-ist ei tulene hankijale tegevusloa ega spetsialistide kutsekvalifikatsiooni ja/või haridusnõudega seotud kvalifitseerimistingimuse kehtestamise kohustust (sh juhul, kui tegemist on lihthanke või riigihanke (mille eeldatav maksumus ületab riigihanke piirmäära)) korraldamisega riigihangete registris. RHS ei kohusta hankijat sätestama eelmärgitud kvalifitseerimistingimust ka olukorras, kus tegevusloa ja/või hariduse, kutsetunnistuse olemasolu on hankelepingu alusel sooritatava tegevuse jaoks nõutav tulenevalt mõnest õigusaktist. RHS § 101 lg 1 p 6 ja § 99 alusel on kvalifitseerimistingimuste kehtestamine hankijale vabatahtlik. Samuti ei tulene RHS §-st 88 hankijale kohustust võtta tehnilise kirjelduse nõuete koostamisel aluseks teatud standard(id).

Juhul kui hankija ei ole sätestanud teatud standardi järgmise nõuet või kutsenõudega seotud kvalifitseerimise tingimust, puudub hankijal ka õigus ja kohustus kontrollida pakkumuse ja pakkuja vastavust (sätestamata) tingimusele.

Hankija dokumendiregistrist ei nähtu, et järelevalveteate esitaja oleks pöördunud hankija poole ettepanekuga lisada riigihanke alusdokumenti soovitud tingimus(ed) või küsinud hankijalt selgitusi, miks ei ole hankija pidanud vajalikuks riigihankes (järelevalveteate esitaja hinnangul vajalikke) nõudeid sätestada.

Selgitame, et huvitatud isikutel on alati õigus pöörduda hankija poole riigihanke korraldamise ja riigihanke alusdokumentide kohta selgituste saamiseks. Juhul kui riigihankes osalemisest huvitatud isik siiski leiab, et riigihanke alusdokumentide tingimused on vastuolus RHS-iga ja rikuvad tema õigusi, on isikul oma õiguste kaitseks võimalik enne pakkumuste või taotluste esitamise tähtpäeva pöörduda riigihangete vaidlustuskomisjoni poole ka alla lihthanke piirmäära riigihankes.

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes RHS § 205 lg 1 p-st 1 ja § 206 lg 1 p-dest 3 ja 4 teatame, et Rahandusministeerium ei alusta järelevalveteate ajendil järelevalvemenetlust Saaremaa Vallavalitsuse väikehanke „Saaremaa valla maapiirkonna haridusasutuste keskne kinnisvara haldusmudel“ suhtes, kuna väikehanke menetlus on lõppenud hankepingu sõlmimisega ja järelevalveteates osundatud asjaolude pinnalt RHS-i rikkumist ei esine.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Estella Põllu
riigihangete valdkonna juht

Madli Juhani 5693 8905
Madli.Juhani@fin.ee